

Regelgruppen avger i enighet följande yttrande och förslag till beslut.

Ärendet

Oliwer Lundbergs, OK Bävern, överklagan av Hälsinglands Orienteringsförbunds (HOF) beslut 2011-09-07 gällande sista etappen i klass H13 vid O-ringen 2011.

Det som inträffat

Händelsen är utförligt beskriven i Oliwer Lundbergs med familj överklagan till HOF och SOFT med bilagor (Bilaga 1) och kan sammanfattas som följer:

Oliwer Lundberg, som leder klassen H13 med 19 sekunder efter fyra etapper, upptäcker vid den femte etappens första kontroll att hans lösa kontrollbeskrivning inte överensstämmer med den som är tryckt på kartan. Han bestämmer sig då för att använda den som är tryckt på kartan. Efter målgång upptäcker han att klassbeteckningen i den påtryckta kontrollbeskrivningen är D13. Kartans baksida saknar klassbeteckning.

Det är Oliwers bestämda uppfattning att han vid starten tagit kartan ur den låda som var märkt H13 och som stod närmast hans fötter vid startlinjen. Han hade före start tillsammans med fadern besökt startfällan och studerat kartlådornas placering. Lådornas placering och inbördes ordning bekräftades senare av startchefen. Vid startplatsen rådde tidvis stark byig vind och det är omvitnat att kartor blåste ur lådorna.

Oliwer fullföljer alltså löpningen med en karta vars kontrolldefinition inte överensstämmer med den lösa för H13 som han tagit. Detta är naturligtvis inte ett rationellt beslut, men det saknar betydelse för ärendet. Eftersom Oliwer inte genomfört tävlingen i H13 på ett korrekt sätt förklaras hans löpning ogiltig, och detta beslut fastställs av tävlingsledningen. Någon annan möjlighet ges inte inom ramen för gällande regelverk.

Oliwer lämnar en protest till tävlingsjuryn med anledning av tävlingsledningens beslut. Juryn avslår protesten och meddelar beslutet muntligt. Ett i skrift format besked erhålls efter påminnelser först den 2011-08-17 per post. Detta beslut överklagas till HOF samma dag. HOF beslutar 2011-09-07 att inte ändra juryns beslut. HOFs beslut överklagas till SOFT.

Diskussion

Ärendet är i dag i praktiken olösligt och var så också då HOF behandlade överklagandet. Prisutdelningen är sedan länge genomförd, deltagarna hemresta och eventuella vittnen svärfångade.

Händelsen är emellertid intressant ur regelsynpunkt och i det fortsatta arbetet med arrangemangsutveckling och kvalitetsfrågor. Därmed också vägledande för tolkningen av den kvarstående frågan: Hur långt kan en arrangör tillåtas att dra konsekvenserna av TR 5.11.5 första stycket?

”Tävlande ansvarar för att ta rätt kontrollkort, kontrollbeskrivning och karta. Arrangören ska se till att klassbeteckningen är tydlig.”

Kan bestämmelsen om den tävlandes ansvar dras till sitt yttersta oavsett situation och omständigheter, och därmed friskriva arrangören från delat ansvar? Hur kan det vara möjligt att totalledaren i en klass startar med fel karta vid jaktstarten – om han tar kartan ur rätt låda?

En jaktstart är en särpräglad händelse, särskilt vid O-ringens sista etapp, och särskilt för dem som ska starta i täten och för de yngsta. Detta ställer mycket stora krav på arrangören vad gäller startplatsens utformning, arbetsorganisation, bemanning och funktionskontroll. För en *målplats* gäller bl a anvisningen att målenheterna ska kontrolleras med jämna mellanrum under tävlingens gång. Vilka funktionskontroller görs vid en *jaktstartplats*? Klockorna vid startlinjerna, innehållet i aktuella kartlådor, de tävlandes ordningsföljd i en klassblandad startkö – hur och hur ofta kontrolleras detta?

Jaktstartsdelen vid den aktuella startplatsen hade endast två fällor för de åtta klasser som var berörda. Till vänster om fällorna genomfördes intervallstartproceduren för D10 och H10. Konsekvensen av det ringa antalet startfällor var att tävlande från två eller tre av klasserna D13, H13 och H12 tidvis köade samtidigt i den högra fällan.

Vid samma antal klasser och deltagare kräver en startplats för jaktstart fler funktionärer, och fler erfarna funktionärer, än en startplats med intervallstart. Det är omvittnat att den aktuella startplatsen ("Team Sportia") hade låg bemanning, ca 10 vuxna i tjänst samt några unga ungdomar. Denna personalstyrka hade att ombesörja alla göromål vid intervallstarten för D10-H10 samt jaktstarten för de åtta klasserna D11-H14. Tillsammans drygt 1000 tävlande med jaktstart och drygt 250 med intervallstart. Under de brådaste 90 minuterna (kl 1030-1200) skulle 458 tävlande starta, alltså i genomsnitt en var 12:e sekund. Var startplatsen dimensionerad och organiserad för detta? Var arbetsmiljön acceptabel för en så viktig uppgift?

Oliwer Lundberg ledde H13 efter fyra etapper och skulle alltså starta först. Starttiden var 11.40.00. Men han stod inte ensam längst fram och väntade. Han och hans medtävlare i H13 köade tillsammans med de D13 och H12 vars start fortfarande pågick. På exakt samma tid som Oliwer startade också Felicia Carlsson, IK Trenne. Hennes kartlåda var den bortesta av de tre lådorna och Oliwers var den närmaste. Felicia har inget minne av att någon pojke samtidigt tog en karta ur hennes låda och ingen funktionär uppmärksammade att så skulle ha skett.

Det är inte osannolikt att startplatsens utformning, arbetsorganisation, bemanning och funktionskontroll – eller brister i denna – har bidragit till Oliwer Lundbergs olycka. Varför skulle han ta kartan ur någon annan låda än sin egen? Den samtidigt startande D13 minns inte att någon annan interfererade med henne vid hennes låda. Och om det ändå var så, varför ingrep inte funktionärer då en samtidigt startande pojke och flicka tar kartorna ur samma låda? Tog Oliwer kartan ur H12-lådan? Varför låg det i så fall en D13-karta där?

Vid en jaktstartplats infinner sig en magiskt atmosfär då ledaren i en klass ska bege sig iväg. Denne har allas blickar på sig. Hur kan det då vara möjligt att ledaren lyckas att, då han släpps av startkontrollanten, obemärkt springa fram till en annan kartlåda än sin egen och där ta en karta? Om det är möjligt, vad är då inte möjligt vid en sådan startplats?

Som illustration till startplatsens organisation måste det också nämnas att sammanlagt minst nio (9) tävlande släpptes för tidigt vid de två jaktstartsfällorna. Tidsfelet varierar mellan en och två minuter, vilket tydligt framgår då data ur Winsplits bearbetas.

Handlingsalternativ för tävlingsledning och jury

Tävlingsledningen, liksom senare juryn, hade då händelsen blivit känd omkring klockan 1215 några olika handlingsalternativ. Bland annat

1. Att direkt förklara Oliwer Lundbergs löpning ogiltig *utan* följdbeslut. Detta var det alternativ som valdes.
2. Att genast på plats noga utreda omständigheterna vid starten, höra vittnen, studera sträcktider, etc, och först *därefter* välja beslutsalternativ.
3. Att förklara Oliwer Lundbergs löpning ogiltig, men att anmälningsavgiften återbetalas eftersom det inte kan uteslutas att ett misstag av arrangören (startplatsens organisation och att kartan var inte märkt på baksidan) bidragit till händelsen. TA 501, sid 3 första stycket, TR 5.16.1 andra stycket och TR 5.16.3 första stycket.
4. Att som resultat av en utredning (punkt 2) eventuellt förklara etapp 5 i H13 som ogiltig och att den sammanlagda ställningen efter 4 etapper därför får utgöra slutresultat (TR 5.16.1 första stycket).

Förslag till beslut

Med hänvisning till vad som ovan sagts om att fallet i praktiken var olösligt, vad gäller *det sportsliga resultatet*, redan i september då HOF behandlade ärendet, rekommenderar regelgruppen styrelsen att besluta i enlighet med alternativ 3 ovan.

Vårt ställningstagande grundas på att den tävlande och arrangören har ett *delat ansvar* för många av de situationer som kan uppkomma under en orienteringstävling. I just detta fall framgår det delade ansvaret av TR 4.1, TR 5.11.5 och TA 501, sid 3 första stycket

Regelgruppen vill dock framhålla att alternativ 4 ovan inte var ett orimligt alternativ vid den tidpunkt då juryn behandlade saken. TR 5.16.1 första st.

Regelgruppen föreslår således att styrelsen beslutar

att Oliwer Lundbergs löpning i H13 vid etapp 5 var ogiltig, men

att arrangören ska återbetala Lundbergs anmälningsavgift eftersom det inte kan uteslutas att ett misstag av arrangören bidragit till händelsen. (TR 5.16.1 andra stycket och TR 5.16.3 första stycket samt TA 501, sid 3 första stycket).